

מדינת ישראל
משרד הפנים
המנהל הכללי

ו' אב תשע"ח
18 יולי 2018

הנדון: הקמת אשכול רשויות גליל מזרחי

רקע להקמת הוועדה

מתוך הכרה בחשיבותם של פיתוח אזורי ושיתוף פעולה בין הרשויות המקומיות, תוך ניצול יתרון לגודל, איגום משאבים ופתרון בעיית ריבוי הרשויות הקטנות, הוקם מיזם האשכולות אשר מאפשר לרשויות להתאגד יחדיו מרצון על מנת לתת שירותים יעילים יותר לתושביהן, תוך צמצום פערים בין הרשויות המקומיות במרחב, בתחומים שונים כגון כלכלה, חברה וסביבה.

תחילה, הוקמו האשכולות כתאגידים עירוניים אזוריים, תוך מתן הכלים המשפטיים והרגולטוריים החלים על תאגידים עירוניים. לאור זאת הוקמו חמישה אשכולות בפריפריה הצפונית והדרומית של מדינת ישראל.

עם הזמן, נתקלו האשכולות בחסמים חוקיים אשר נבעו מכך שצורת ההתאגדות הינה מסוג תאגידים עירוניים. מגבלות אלו באו לידי ביטוי בעיקר בחוסר היכולת של הרשות המקומית להאציל סמכויות לאשכול, בעיקר בתחום דיני האכיפה והפיקוח, חוסר היכולת של משרדי הממשלה לתקצב באופן ישיר את האשכולות וכן מגבלות נוספות בתחום הרכש והמכרזים.

חסמים אלו חיזקו את הצורך בביסוס המעמד המשפטי של האשכולות, מתוך הבנה כי יש לעודד את פעילות האשכולות ואת שיתופי הפעולה האזוריים בכל מרחב. לאור זאת, קידם משרד הפנים שינוי חקיקה לחוק איגודי הערים (התשט"ו 1955) (להלן – **החוק**), המגדיר מעמד מיוחד של איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות. חוק זה מאפשר להקים אשכולות חדשים כאיגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות וכן להפוך את האשכולות הקיימים מתאגידים עירוניים אזוריים לאיגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות.

על כן, ביום 18/5/2017 מינה שר הפנים ועדת חקירה שתפקידה לבחון את הקמתם של חמישה איגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות על בסיס האשכולות שהוקמו כתאגידים עירוניים אזוריים. הבקשות להקמת איגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות, הוגשו על ידי האשכולות הקיימים בהתאם לנוהל הקמת איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות. הבקשות כללו מכתב מיוזם האשכול וכן אישור מליאת המועצות של כל הרשויות המקומיות החברות באשכול בדבר הפניה, וזאת על מנת לוודא שכלל הרשויות החברות באשכול מסכימות למהלך זה.

מדינת ישראל
משרד הפנים
המנהל הכללי

הוועדה קיימה שלוש ישיבות פומביות בהן שמעה את חמשת האשכולות הקיימים המבקשים להפוך לאיגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות. כל אשכול הוצג בנפרד על ידי יו"ר/סגן יו"ר האשכול ומנכ"ל האשכול וכן ניתנה האפשרות לכל אחת מהרשויות החברות באשכולות לבוא ולהציג את עמדתן בפני הוועדה, וכן לגורמים נוספים בעלי עניין כגון משרדי ממשלה והמחוזות.

בפני הוועדה הוצגו אישורי מליאות מועצות הרשויות המאשרות הצטרפותן למתכונת החדשה של האשכול – איגוד ערים מסוג אשכול.

המלצות ומסקנות

הקמת אשכול רשויות מקומיות גליל מזרחי

הוועדה שמעה את נציגי אשכול הגליל המזרחי ואת תכנית העבודה בנושאי הליכה של האשכול. כמו כן שמעה הוועדה מפי נציגי האשכול את החסמים בהיותו תאגיד עירוני אזורי ובחנה את ההשפעות להפיכת האשכול לאיגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות. כמו כן, הוועדה הקפידה לבחון כי מהלך זה מוסכם על ידי כלל הרשויות החברות באשכול והתרשמה מאישורי מליאות הרשויות שהוצגו בפניה. עוד שמעה הוועדה את נציגי המחוז במשרד הפנים ונציגי משרדי האוצר. כלל הגורמים אשר הציגו את עמדתם הביעו תמיכה במהלך זה.

לאור הנ"ל ולאחר התייעצות שנערכה במשרדי עם הגורמים המקצועיים ולאחר שהתקבלו אישורי מליאות הרשויות הנני ממליץ על הקמת איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות "אשכול רשויות גליל מזרחי", הכולל את הרשויות שלהלן:

בוקעתה, גולן, גוש חלב (גיש), הגליל העליון, חצור הגלילית, טובא זנגריה, יסוד המעלה, מבואות החרמון, מגידל שמש, מטולה, מסעדה, מרום הגליל, עג'ר, עין קינייה, צפת, קצרין, קריית שמונה וראש פינה.

סמכויות האשכול

על פי החוק, האשכולות מוקמים כדי לעודד פיתוח אזורי וקידום שיתופי פעולה בנושאים שונים בין הרשויות המקומיות החברות בהם.

עפ"י המלצת הוועדה, מכלול התחומים בהם יעסוק האשכול לא יפורטו בצו המקים, והאשכול יוכל לפעול בכל תחום לצורך מימוש מטרותיו בהתאם לסעיף 17ד(2) לחוק ובכפוף להוראות כל דין.

מדינת ישראל
משרד הפנים
המנהל הכללי

כל הרשויות באשכול הביעו רצון להאציל סמכויות בתחום הווטרנריה לאשכול, על מנת לאפשר שירותים בנושא זה במסגרת האשכול. הוועדה המליצה על הכללת סמכויות אלה בצו ההקמה. על מנת להעביר את סמכויות הווטרנריה לאשכול, ובכך לשחרר את הרשויות מכל סמכות ואחריות בנושא זה, הנני ממליץ להעניק סמכויות אלו לאשכול בצו המקים בהתאם לסעיף 10 לחוק.

סיכום המלצות

לסיכום, לאחר שהתקבלו אישורי כלל הרשויות המקומיות האמורות להיכלל באשכול לאחר שקוימו במשרד דיונים עם גורמים מקצועיים במחוז ובמטה ולאחר השלמת חובת היוועצות עם שרי האוצר, החקלאות, הגנת הסביבה והבריאות בהתאם לסעיף 2(א) וסעיף 9 לחוק, הנני ממליץ בפנייך לקבל את המלצת הוועדה ולהקים איגוד ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות "אשכול רשויות גליל מזרחי", הכולל את הרשויות: בוקעתה, גולן, גוש חלב (ג'יש), הגליל העליון, חצור הגלילית, טובא זנגריה, יסוד המעלה, מבואות החרמון, מגדל שמס, מטולה, מסעדה, מרום הגליל, עג'ר, עין קינייה, צפת, קצרין, קריית שמונה וראש פינה. כן אמליץ לקבוע את סמכויות ותפקידי האשכול, במסגרת הצו, למתן שירותים וטרינריים והפעלת מערך פיקוח ואכיפה וטרינרי לפי הדינים הנוגעים לכך בתחום כל רשויות האשכול, בנוסף לסמכויות שבאפשרות הרשויות המקומיות לאצול לאשכול בהתאם לסעיף 17ד1(2) לחוק.

בברכה,
מנדבי כהן
מנכ"ל משרד הפנים

הנני מאשר את המלצת המנכ"ל

התשע"ח 7/16

2018

אריה מכלוף דרעי

שר הפנים